

PROGRESUL

Abonamentul:
Pe un an 8 cor., pe jumătate de an 4 cor.
Pentru România și străinătate anual 10 cor.

Foaie socială-culturală.
Apare în fiecare Sîmbătă.

Redacția și Administrația Nr. 817.
Telefon Nr. 36.

Nicolae Popea

Episcopul Caransebeșului.

Sîmbătă la ceasul 3^{3/4} d. a. a închis ochii bătrînul Episcop **Nicolae Popea**, lăsînd în văduvie dieceza Caransebeșului.

Din înădușala atmosferei ce s'a dezlănțuit de-o vreme încoaci asupra eparhiei Caransebeșului, s'a desprins o boală care s'a înfurișat cu viclenie în casa moșneagului păstor al sufletelor noastre și în 2 săptămîni l-a și rostogolit în neagra neființă.

Jalea Românilor e mare.

Vestea despre trecerea la cele eterne a blîndului nostru Arhiereu s'a lășit ca fulgerul în toate părțile locuite de Români.

Dăngănatul clopotelor din întreaga dieceză, strîmătorată de capriciile vremii, a înfiorat pe toți cei îngrijorați de viitorul acestei dieceze, cari își pun nădăjdea în ceruri, în bunul Dumnezeu.

Episcopul **Nicolae Popea** s'a născut la 17/28 Februar 1826 în Satulung, lângă Brașov. Liceul l-a făcut la Brașov și Blaj, ear dreptul în Cluj și teologia la Viena. Subt absolutism a fost intrat la administrație, de unde după moartea lui Pantazi, a fost chemat de marele *Andrei baron de Șaguna* de secretar konzistorial și profesor de teologie, fiind înaintat, în cinul monahal, la rangul de protosințel, apoi arhimandrit, vicar arhiepiscopesc cu un cuvînt mîna dreaptă și omul de absolută încredere al marelui regenerator al bisericii ort. rom., slujind ca vicar arhiepiscopesc și subt fericitul mitropolit Miron Romanul până la 1889, cînd a fost ales de episcop al diecezei Caransebeșului, pe care a păstorit-o 19 ani întregi.

Pe terenul literar încă și-a căștigat merite neperitoare; a scris viața și faptele primului nostru mitropolit, și a editat și un volum din „Memorialul” lui Șaguna. A lucrat până la sfîrșitul vieții sale la arangearea lăsămîntului literar, ce i-l-a încredințat marele Șaguna, fără a reuși însă să-și vadă visul împlinit de a le pune subt tipar. Ca membru ordinar al Academiei Române din București s'a remarcat prin vorbirea de recepțiune, în care a zugrăvit cu căldură viața marelui său dascăl.

A lucrat mult pentru biserica ort. română; a fost și deputat în dieta transilvană dela 1863/4, ear ca membru în casa magnaților și-a ridicat vocea în interesul Românilor.

Ca un adevărat apostol al culturii naționale, în viața a fost totdeauna printre rîndurile celor dintăi stîlpi ai neamului, și și cînd și-a dat nobilul său suflet în mîinile Creatorului, s'a gîndit, ca un părinte bun, la cei remași, căroro le-a testat întregă agoniseala sa de un pătrar de milion.

Cînd ne gîndim la suferințele neasămuite, ce i-au conturbat ultimele zile, ni-se zgudue sufletul de înduioșare, dar neputînd străbate în orînduirea neînțeleasă a firii, unde se petrec și lucruri nepătrunse de mîntea omenească, ne ridicăm ochii în sus, de unde vine tăria și mîngăerea și cu sufletul premenit să implorăm grația Stăpînului din ceruri, ca pe fericitul în Domnul să-l așeze unde toți dreptii se odihnesc, ear văduviților să le dăruiască scăpare din ispită. Amin!

Cursurile de vară la Văleni.

(„Neamul Românesc“).

La 2 Iunie c. s'au inaugurat cursurile deschise de dl N. Iorga printr'o conferință de istorie a Românilor, pe care am și schițat-o. Cursul a continuat, tratând zi cu zi, probleme interesante din istoria noastră, având și auditor tot mai numeros, sosind, pe lângă cei pomeniți din Ardeal, și alții de acolo și tot mai mulți Bucovineni.

Dela 8 Iulie afară de lecțiile de istoria Românilor, în orele de dimineață se țin cursuri din domeniul *istoriei Bisericii române*, de către N. Dobrescu, tânăr profesor la Facultatea de Teologie din București. D. Dobrescu a ieșit din școala bucureșteană, ceiace se observă îndată, ascultând o lecție a d-sale. E condus de aceleași principii, urmează același sistem de expunere, așa că, pe lângă o activitate stăruitoare, pe care o dovedește în mod vădit, putem aștepta o muncă rodnică pe tărîmul istoriei noastre bisericești.

După o introducere, în care arată inițiativa acestor cursuri, la care cu drag concurge d-sa, face definiția istoriei în general și în special a istoriei Bisericii române, zicând că aceasta este *știința care are să cerceteze și să urmărească dezvoltarea din viața bisericească a poporului român*.

Fiind istoria bisericească o parte întregitoare a istoriei neamului românesc, e de tot firesc să o cunoaștem cât mai bine. Arată rolul Bisericii în trecutul poporului nostru, stăruind asupra faptului însemnat că ea a contribuit, în multe cazuri, la conservarea și salvarea neamului românesc. Slujitorii altarului nu se retrageau niciodată de la datoria a lupta și chiar conduce cete de ostași contra dușmanilor. Steagurile ostașilor din țările române erau prapure — flamure religioase —, care, sfințite, insuflau tărie și siguranță de izbândă. Pe Români din Ardeal și Țara Ungurească deosebirea bisericească i-a făcut să nu se piardă între celelalte neamuri catolice; aceia cari au primit catolicismul, s'au lepădat și de limba străbună. Dar, din punct de vedere cultural, joacă mare rol Biserica: mănăstirile au și școli de preoție; călugării se ocupă cu cartea; aici se scriu cronice. Dascălii de biserică erau și dascăli de școală.

Foiță originală.

Impresiunile unui orb la San-Pietro.

(După Giornale d'Italia și Annali di Ottalmologia).

Prof. Romagnoli din Bologna, orb din naștere, om cult și muncitor, absolvent premiat al facultății de literă și filozofie, ca fervent apostol al educației orbilor, zice „nu-î deplîngeți pe acești orbi, ci iubiți-i, ajutați-i și serveți-vă de dinși”. Prima sa vizită la marea biserică creștină a Sfântului Petru o descrie astfel:

„Ajunsei abia de câteva ore la Roma, cu inima plină de o emoțiune profundă, ce-mi imprimase prima trecere pe agrul roman. După ce deschisesem ferestraica, nu m'am mai retras, deși era spre sfârșitul lui Decembrie, căci vastitatea incultă a teritorului, minele și dărîmăturile desolate, au grăbit modul de a se manifesta sensibilității mele printr'o impresiune sonoră, cu totul particulară, unde mi-se părea că pot recunoaște aceste locuri de altundeva, deși preciziunile nu erau așa bine distincte ca să le fiu putut descrie. Așa se făcuse Duminecă dimineața, și la o stațiune pătrunseseră până la mine sunete de clopote (arânge), cînd de aproape, cînd earăși îndepărtate, sunind

Vechi vlădici au fost aceia cari au răspîndit lumina culturii; ei au înființat și cele d'întăi tipografii.

Biserica a avut și însemnătate politică, cu deosebire în țările românești, în care Vlădicii erau și membri de drept în Sfatul — Divanul țerii, și astfel, în afacerile mari ale țerii, de multeori cuvîntul lor era hotărîtor. S'a întîmplat că au fost și șefi de Guvern; așa, de pildă, Veniamin Costachi, în Moldova, pe la 1821. Mult timp, episcopii erau înzestrați și cu putere judiciară, în deosebire în procese pentru moșii; ei judecau și-și spuneau cuvîntul, formînd instanța întâia de judecată; contra sentinței aduse de ei, se putea apela la Domn.

Reiese din toate acestea, însemnătatea bisericii, care luminează tot trecutul neamului nostru.

Face, după acestea, împărțirea materialului în următoarele:

1) Partea introductoare, care privește începerea creștenismului la poporul nostru până în veacul al VII-lea. 2) Timpul cînd se organizează biserica românească, veacurile al VII-lea—XV-lea, ori chiar al XVI-lea, considerînd mai de aproape biserica fraților de peste munți, a cărei organizare întîrzie puțin. 3) Ar urma, după aceste două părți, istoria dezvoltării bisericii românești din diferite Ținuturi locuite de Români: din Muntenia, Moldova, Ardeal și Țara-ungurească. Cu aceasta parte din urmă nu ne vom ocupa mai amănunțit: se va cerceta partea întâia, care e mai puțin cunoscută.

(Va urma).

Economie.

Recolta.

Ministrul de agricultură și-a publicat raportul despre starea recoltei pe jumătatea a doua a lunii Iulie. Raportul este mai favorabil decît cele anterioare, înfățișînd o recoltă superioară atît calitativ cît și cantitativ. A favorizat și vremea, ploaie a fost în abundență, care a îndreptat mult porumbul, sămănăturile și mai ales pășunea. Singur pentru cartofi ploaia a venit prea tîrziu. Cantitatea de pînă acum este evaluată: Grîu 38.07 milioane măji metrice față de 33.80 milioane de an; sâcără 11.66 milioane măji metrice, față de 10.69 de an; orz 11.73 milioane măji metrice, față de 12.63 de an; ovăș 9.93 măji metrice, față de

a sărbătoare și pierzîndu-se în ecuri nocturne, vreau să zic nerepercutate, neresîrînte de alte zgomote în vasta singurătate. O, ca să ajungi la Roma dimineața! în aerul crepuscular, care poartă toate odorurile nopții celei ușor stîmpărate de ozon, și escită în inimă recordurile confuze ale imenței nopții a trecutului, a sui la Roma pentru primadată, la cetatea eternă, sfință printre odorurile ruinelor, sunetele clopotelor, dus în goana vaporului.

Regretam că nu sînt poet, ca să fiu putut încătușa acele senzațiuni fugitive spre ale consemna artei, cum regretăm câteodată de a nu putea reconstrui impresiunile resfirate ale unui vis frumos, spre a-l armoniza în conștiința memoriei și gîndului.

Înfierbîntat încă de emoțiunea sosirii, am ținut a vizita în aceiași Duminecă dimineața Sf. Petru. Pe ulicioare cu nume sfinite și cu case sărăcăcioase și joase, simții impresiunea despre acea strîmtorare civilă și economică urmată la întreg poporul italian, și în special la acel din Roma, după vigurosul apel al conziliului din Triest, dela desfrînarea suavă a renașterii păgîne la îndreptarea spre idealurile mortificațiunii și cerului. Și cerul materialist prin poporul de jos este chiar în mijloc, și aci se urcă omul pe poarta îngere-

11.54 de an. Precum se vede din aceasta, cantitatea grîului este pîn'acum mult mai mare decît cea de an, și rezultatul definitiv se pare că și în celelalte soiuri de grîne va putea însemna un plus în beneficiul anului acesta. Raportul mai amintește despre ravagiile ce pe alocurea, în părțile Transilvaniei mai ales, a făcut gîndina în săptămînile din urmă. Viile sînt pretutideni foarte frumoase.

Institutul „MODEL“ de fete Din Turnu-Severin

subt

Direcțiunea D-nei Maria P. Marinescu

— Licențiată în litere. —

Curs primar, Curs secundar și liceal după programa statutului, Curs facultativ și Grădina de copii.

Pe lângă studiul serios al acestor secțiuni, cea mai mare atențiune se dă limbilor streine (franceza, germana, engleza) și artelor frumoase pianul, muzica vocală, vioara, pictura, desenul, dansul, gimnastica.

Direcțiunea, avînd în vedere mai mult îndrumarea practică, bucătăria, economia casnică și tot ce depinde de menaj.

Localul Institutului satisface toate condițiunile igienice, fiind situat pe Bulevardul Carol și Str. General Manu în 3 mari clădiri, cu camere spațioase, așezate la soare, posedînd curți vaste cu pomi și verdeață.

Personalul instructor și educator este ales numai din profesori titrați de la școlile Statului și din profesoare streine cu titluri academice.

Deși în al 6-lea an de funcționare numai, totuși reputațiunea Institutului este deplin stabilită judecînd după frumoasele rezultate obținute la examenele de sfîrșit de an, și aceasta mulțumită îngrijirii părintești, instrucțiunii serioase și educațiunii solide, ce se dă fetelor încredințate acestui institut.

Se primesc eleve; interne, semi-interne și externe.

Prețurile covenabile.

Inscrierile încep la 15 August și se fac în orice zi de la 8—12 a. m. și 2—6 p. m.

Cursurile încep regulat la 11 Septembrie.

Prospecte se trimite la cerere.

Directoare: Maria P. Marinescu.

Director de studii: P. Marinescu, profesor de matematică la liceul Traian, membru în comisia pedagogică și șeful serviciului Statistic din Ministerul Instrucțiunii.

Înștiințare.

Se aduce la cunoștință onoratului public român, că cursurile „Școlii pentru economia și industria de casă” se încep în 15 Septembrie n.

Școala are o secțiune economică și una industrială.

I. Instrucțiunea secțiunii economice (instruc-toară doamna Iulia Dancăș) cuprinde: a) învăță-

rească, mică și strîmtă, cam cum e cea din raî, de unde se ajunge la piața imensă. Acea Duminecă dimineața nu era senină, dar cerul, acoperit de nouri înalți, avea o sonoritate specială, care provine dela repercutarea unei sonore în valul înalt și plin al statului apos; ca și cînd un asemenea cer ar avea ceva din sonoritatea unei biserici gotice foarte înnaite și cu duritatea unghiu-lozității sale.

O, voi cari va bucurați de lumină, siliți-vă de a ne ajuta cu imaginațiunea spre a mă înțelege, precum eu mă silesc de a exprima impresiunile singulare ale sunetelor cu cuvintele obișnuite ale limbei voastre. Cele două fîntîni ciuruitoare pe marginea pieței erau ca două țîșniri de fășii luminoase de arteficii, cari înviorau momentele dimprejurul pieței cu cea mai variată compozițiune de sunete, la fel cu lumina de culori. Se reflectau de pe primul rînd al colonadei; apoi se însinuuau în deșerturi, vestejîndu-se treptat pe rîndurile mai lăunrice, spre a se pierde apoi în fund cu o apunere aleasă, ca și notele unei simfonii în fundul unui teatru dinapoia scenei, sau dincolo de naea unui templu, pe altarele și pe claustrele sale. Ear obeliscul din mijloc se simția însuflețit de aceste izbitor de sunete, și de aci undă ruptă venea binișor în sus, undă care îl îmbrățișa și se ducea să se peardă îndărătul său

mînt practic: pregătirea bucatelor și a pînei; conservarea legumelor și a poamelor; curățirea și ținerea în ordine a locuinței; grădinaritul; spălatul, călcatul și îngrijirea rufelor; confecționarea rufelor; b) învățămînt teoretic: economia de casă, chemia bucătăriei, contabilitatea: igiena, îngrijirea bolnavilor; literatura română.

Cursul acestei secțiuni e împărțit în: curs de toamnă dela 15 Septembrie până la 15 Ianuar, curs de eamnă dela 15 Ianuar până la 15 April și curs de primăvară dela 15 April până la 15 Iulie.

Elevele, ai căror părinți sau îngrijitori nu sînt în Sibiu, au să locuiască în edificiul școlii, Strada Baier Nr. 1 (edificiul „Albinei“).

Se primesc numai eleve, cari au împlinit 16 ani și au terminat cel puțin școala elementară.

Instrucția este exclusiv în limba română. Se conversează însă și în alte limbi, îndeosebi în limba maghiară și germană, dar numai în pauză și la masă.

Taxele prescrise sînt: pentru cursul de toamnă au a solvi elevele interne K 200.—, cele externe K 160.—; pentru cursul de eamnă (se primesc numai eleve interne) K 230.—; pentru cursul de primăvară elevele interne K 150.—, cele externe K 120.—. Elevele, cari frecventează toate trei cursurile, solvesc pentru cursul de eamnă numai K 150.—. Taxele sînt a se solvi pentru fiecare curs în mod anticipativ.

Elevele interne au să aducă cu sine: saltea, plapomă, 2 perini, 2 schimburi pentru pat, 1/2 duzină din rufe necesare, 6 ștergere pentru bucătărie, piepten, perie pentru cap, perie pentru dinți, hainele necesare. Șorturile pentru bucătărie și-le vor face elevele înseși; dar șorturi pentru casă au să aducă cu sine.

II. Instrucțiunea secțiunii industriale (instruc-toară d-șoara Alexandrina Tîeranu), cuprinde: cusut, croit, împletit cu mașina, tors și țesut.

Elevele pot fi interne și externe. Cele interne au să solvească pentru întreținere o taxă lunară de 50.—, și didactru lunar de K 10.—, cele externe didactru lunar de K 10.—. Elevele sărace, la cererea lor, pot fi dispnzate de didactru.

Elevele interne au să aducă cu sine: saltea, plapomă, 2 perini, 2 schimburi pentru pat, 1/2 duzină din rufe necesare, piepten, perie pentru cap, perie pentru dinți, hainele necesare.

Cursul se începe în mod răgulat la 15 Septembrie n. și se termină la 15 Iulie n.

Alte informațiuni se pot primi dela:

Comitetul:

„Reuniunii femeilor române din Sibiu“.

CRONICA.

Programul festivităților, cari se vor arangea din prilegiul adunării generale a fondului de teatru român la 27-30. August a. c. n. în Oravița-montană:

departe și încă mai în sus, meșteșugit condusă ca printr'un semn imens tot mai în sus între cele două brațe deschise ale colonadei.

„Noi ne vom urca la templul Domnului“, repetai în acel moment cu psalmistul; și ce emoțiune avui, cînd după trecerea de obelisc și de linia sonoră a fîntinilor, picioarele mele începură în realitate a urca, ear în ecoul pașilor mei, și în contactul aerian al feței mele se înființa umbra maestoașă a fațadei templului. Trebuie să ne oprim puțin spre a ne înțelege.

Sînt cel dintăi care se recunosc partea ce puteți lua la toate aceste impresiuni ale sugesiunii fantastice; (de altmîntrelea nu participați oare la ele totdeauna mai mult ori mai puțin?); dar fapt este că multe senzațiuni se percep de un orb în aer, cum se percep în lumină de către cei cu vedere; și vor fi mult mai bine determinate și mai puternice, dacă se va afla în educațiune și în limbă alimentul și expresiunea frumoasă și produsă, precum s'a format din generațiune în generațiune aplicarea vorbei la senzațiunile și imaginile vizuale din exercițiu. Dacă de fapt eu zic umbră sonoră, ciți mă vor înțelege? Și apoi de unde să mai am pentru mine însumi încă o serie de cuvinte spre a culege și a fixa gama

Joii la 27. August n.

Primirea comitetului central și a oaspeților la gară din Oravița română;

Seara: Convenire socială în otelul „Coroana Ung.“

Vineri la 28. August n.

La 9 oare a. m. serviciul divin în biserica gr. or. rom. din localitate.

La 10 1/2 ore a. m. prima ședință în grădina de tir.

La 1 oră p. m. banchet în grădina otelului „Coroana Ung.“

La 4 ore p. m. petrecere populară în curtea bisericii gr. or. Premiarea costumelor originale românești, și jocuri originale bănațene.

La 8 ore seara concert cu concursul mai multor choruri din părțile Oraviții.

Sîmbit la 29. August n.

La 9 ore a. m. a doua ședință în grădina de tir.

La 8 ore seara concert și reprezentațiune teatrală în teatrul local, și după teatru petrecere cu dans în sala otelului „Coroana Ung.“

Duminică la 30. August n.

O excursiune la Anina-Stăjerlak-Marilla-Bányavölgy, și altă excursie pe Dunăre până la Turnu-Severin, Băile herculane.

Programul special se va împărți cu ocazia adunării generale.

P. T. oaspeți sînt rugați a se anunța cel mult până în 24. August n. la biroul central (la adresa „Oraviciana“) în privința cvartirelor, banchetului, excursiunilor, la cari doresc a lua parte.

Comitetul arangeator.

Tipografia „Progresul“ s'a mutat în casele „Oraviciane“.

La *Cacova* s'a ținut a 5-a prelegere populară în care s'a citit broșura lui Sandu Constantin Aldea *„Cărticica Plugarului“* care a fost ascultată cu folos. Ar fi de dorit ca în fiecare comună să se citească această broșură, scrisă pentru înmulțirea cunoștințelor plugarilor. A 6-a prelegere va avea loc la 16l. c. și se vor da țaranilor sfaturi morale și economice.

Deodată cu însinuarea la cortele pentru festivitățile dela Sf. Marie, rugăm a ni-se anunța exact și numărul persoanelor, cum și timpul sosirii!

Revista ilustrată „Familia Română“ apare în fiecare săptămînă cu un bogat cuprins literar și distractiv (Sfaturi, Curierul Modei, Gicituri).

Abonații noui pot primi toate numerele dela început. Abonamentul 10 cor. pe un an. Adresa: *Budapesta*, V. Strada Csáky 23.

La *Ciclova rom.* a fost ales de învățător *Alexa Crețu* din Cârnecea.

Rugăm pe dd. acționari, cari au signat acți la „Plugarul“, să ne trimită titlul provizor, spre a le putea libera acțiunile. — Direcțiunea.

Mincinosul „Veritas“, în prostia lui nemărginită, se descarcă din nou în „Severinul“ asupra editorului și a celorlalți întemeietori ai revistei noastre.

Constatăm, că nu s'a găsit niciun singur om din întreaga Valea Carașului, care să iscăliască blăstămăția susținută de fariseul „Veritas“, care îl face pe editorul nostru până și ateu. N'avem vreme, acum în prejma festivităților, să ne ocupăm de prostia aceasta, dar, după ziua asta, făgăduim a reteza ghiarele acestei ciocnitoare negre, înțoșonate cu pseudonimul „Veritas“.

Ministrul de război din România a hotărît, ca toate trupele române să cînte în chor cîntece patriotice.

Anunțăm din nou că pentru excursia la Turnu-Severin cei de pe teritoriul comitatului nostru Caraș-Severin își pot scoate pașapoarte prin adv. Dr. Cornel Jurca, (Lugos) avînd a-și trimite numai descrierea personală dela primărie înșirînd și persoanele însoțitoare, și speșele de timbru și porto 2 cor. 40 fil.

Dr. Valeriu Braniște pledează în „Ne-amul Românesc“ ca „Teatrul național“ din București să trimită artiști în toate părțile locuite de Români.

Un pungaș, originar din Reșița, dintre cari au făcut spargeră la atîtea biserici, a fost prins de jandarmi la Anina.

Bibliografie.

Esceleța revistă „Viața Românească“, Nr. 7 din Iulie a apărut cu următorul sumar: I. Al. Brătescu: Călătorului îi ș:de bine cu drumul. Gh. din Moldova: Versuri. H. Sanielevici: Dece cîntă păsările? N. D. Cocea: Pinea albă. A. Baltazar: Patru cruci (cu 4 ilustrații). E. Lovinescu: Homer travestit. Ion Gramadă: Cum era pe vremuri la noi în Bucovina (cu 1 ilustrație). D. D. Pătrășcanu: Invingătorul lui Napoleon. C. Teodorescu: Cucoarele lui Ibicus (versuri). G. C. Ionescu-Șișești: Cronica Economică (Mișcarea pentru reforma funciară în Germania). I. G. Duca: Cronica Externă (Situția în Austria). Ar. Grădinescu: Cronica Științifică (Circulația materiei și energiei în natură). Spiridon Butonescu: Cronica Artistică (O timplă de biserică de A. Clavel. — „Darul Romei“ — Un cuvînt nedrept. — Expoziția Grotmeyer. — Sculptorul Franasovici). Dimitrie D. Gheorghiu: Cronica Financiară (Situția tezaurului public în anul financiar 1907-1908 dela 1 April 1907 pînă la 31 Martie 1908). A. Mirea: Cronica Veselă (Caleidoscop). Tarascon: Cronica Veselă (Fărimituri). Gheorghe Tofan: Viața Românească în Bucovina (Doi Compozitori; Ciprian Porumbescu și Tudor Cav. de Flondor). I. Russu-Șirianu: Scrisori din Ardeal (Partidul moderat. — Legea lui Apponyi. — Mișcări culturale). C. S. Miscelanea (Rezultatele unei Polemici). Recenzi. Revista Revistelor. Mișcarea intelectuală în străinătate. Bibliografie. Abonamentul pentru Austro-Ungaria: un an 15 coroane; jumătate de an 7 coroane 50 fil. Numărul 2 coroane. Redacția și Administrația: Iași, Str. Golia 52.

Redactor responsabil: **Alexandru Purgariu.**

Editor-proprietar: **Gheorghe Jianu.**

Casa Nr. 798

din Oravița-mont., lingă Moara de foc, o vinde din mînă liberă adv. **Dr. Gheorghe Anca.**

În **Coștei** lingă Iam, este de dat în arendă

O prăvălie și o crîșmă

și o casă care se poate și vinde din mînă liberă. Români! au întăietate. — A se adresa către dl

Toma Meoganu

în Kustély p. Jám.

Opuři și broșuri

Se recomandă

Foi periodice

a executa următoarele:

INVITĂRI

BILETE DE LOGODNĂ
după dorință și în culori

BILANTURI

ANUNȚURI FUNEBRALE

• Tot felul de lucrări tipografice,

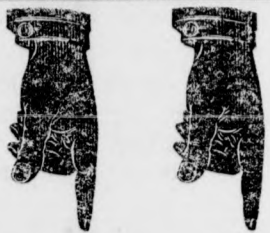
ce se țin de această branșă

PROGRAME.

BILETE DE CUNUNIE
după dorință și în culori

ADRESE

BILETE DE INTRARE

Tipografia „PROGRESUL”

Oravița

Piața mare (lângă Moara de foc)

• Diferite tipărituri pentru bănci •

Comandele primite se efectuesc cu promptitudine și cu conștiință.

CĂRȚI DE VISITĂ
diferite formate

MENU

PLICURI CU FIRMĂ

OBLIGAȚIUNI

PRET-CURRENTURI
în or ce limbă.

NOTE

STATUTE * LIBELE

CIRCULARE

AFIȘE

Cărți în comisiuni

PREȚURI MODERATE!

Panglici pentru morți

PROGRESUL

Abonamentul:

Pe un an 8 cor., pe jumătate de an 4 cor.
Pentru România și străinătate anual 10 cor.

Foae socială-culturală.
Apare în fiecare Sîmbătă.

Redacția și Administrația Nr. 817.
Telefon Nr. 36.

Serbările din Oravița.

„Societatea pentru fond de teatru român“
își va ține

Adunarea sa generală în Oravița,

în zilele de 15 28 și 16 29 August 1908.

Învităm la această ADUNARE GENERALĂ
pe toți membrii fondatorii, pe viață, ordinari
și ajutători ai societății, precum și pe toți
binevoitorii ei și sprijinatorii culturii românești.

Brașov, din ședința comitetului ținută la 19 Iulie st. v.
(1 August st. n.) 1908.

Virgil Onițiu m. p. Dr. Iosif Blaga m. p.
vicepreședinte. secretar.

PROGRAMA:

I.

ZIUA PRIMĂ:

Vineri, în 15/28 August 1908.

1. Deschiderea adunării generale.
2. Alegerea a doi notari pentru ședințele adunării.
3. Prezentarea raportului general al comitetului asupra lucrării sale dela adunarea generală din urmă, precum și a rapoartelor de casă.
4. Alegerea unei comisii de 5 membri, pentru cenzurarea raportului general al comitetului.
5. Alegerea unei comisii de 5 membri, pentru cenzurarea rapoartelor de casă și a socotelilor.
6. Alegerea unei comisii de 5 membri, cari, în înțelesul §-lui 5 din statutele societății, vor înscrie membri noi, fondatori, pe viață, ordinari și ajutători.
7. Citirea conferențelor corespunzătoare scopului societății, anunțate președintelui înainte de adunare.
8. Închiderea ședinței.

ZIUA A DOUA:

Sîmbătă, în 16/29 August 1908.

1. Deschiderea ședinței la orele 10 a. m.
2. Alegerea președintelui Societății.
3. Citirea procesului verbal al ședinței precedente și verificarea lui.

4. Raportul comisiei pentru înscrierea de membri noi.
5. Raportul comisiei însărcinate cu cenzurarea raportului casierului.
6. Raportul comisiei însărcinate cu cenzurarea raportului general al comitetului.
7. Determinarea localității, unde se va ține adunarea generală pentru anul 1909.
8. Alegerea unei comisii de 3 membri pentru verificarea procesului verbal din ședința a II-a.
9. Închiderea adunării.

Programul festivităților, ce se vor aranja din prilejul acestei adunări generale:

Joii la 27. August n.

Primirea comitetului central și a oaspeților, la gara din Oravița română; •

Seara: Convenire socială în otelul „Coroana Ung.“

Vineri la 28. August n.

La 9 oare a. m. serviciu divin în biserica gr. or. rom. din localitate.

La 10¹/₂ ore a. m. prima ședință în Grădina de tir.

La 1 oră p. m. banchet în grădina otelului „Coroana Ung.“

La 4 ore p. m. petrecere populară în curtea bisericii gr. or. Premiarea costumelor originale românești, și jocuri originale bănățene.

La 8 ore seara concert cu concursul mai multor choruri din părțile Oraviței.

Programul:

1. Chorul din Ticvaniu-mare: „Marș“, chor bărb. de I. F. Wagner.
2. Chorul din Bozovici: „Morarul“, chor mixt de Kiriac.
3. Chorul din Coștei: „Colinda“, chor bărb. de D. G. Kiriac.
4. Chorul din Varadia: „Patriei și Fraților mei“, chor mixt cu acompaniament de orchestră.
5. Chorul din Mercina: „Junimea parisiiană“, chor bărb. de Adam.
6. Chorul gr. or. din Oravița-rom.: „Preste deal“, chor mixt.
7. Chorul gr. cat. din Oravița-rom.: „Dulce-î glasul tău“, chor mixt de K. R. Kárász.
8. Chorul din Oravița-mont. „La festival“, chor bărb. de C. Thern.

Sîmbătă la 29 August n.

La 9 ore a. m. a doua ședință în Grădina de tir.

La 12 ore Masă comună à la carte în restaurantul „Novák“.

La 8 ore seara concert și reprezentațiune teatrală în teatrul local.

Programul:

- I. „Curiositatea muerească“, comedie într'un act, localizată de Maria Popescu, jucată de bursierul Societății Aurel Bănuș, d-na Melania Onae, d-șoarele Miși Dragoescu, Delia Trăilă și d-nii Dr. N. Hubianu și I. Cîmpureanu.
- II. a) „Stefan Vodă“, de G. Dima,
b) „Trageți voi boi“, de T. Brediceanu, cîntate de bursierul Societății Ionel Crișanu, conservatorist de Viena.
- III. a) „Tosca“, solo lui Cavaradassi, de G. Puccini,
b) „Cîntă puiul cucului“, doină de T. Brediceanu, cîntate de conservatorul Ștefan Mărcuș (Budapesta).
- IV. a) „Élégie“ de I. Massenet,
b) „Ideal“ de P. Tosti, cîntări pop. rom. de T. Brediceanu, cîntate de d-șoara Elena Pavlovici, conservatoristă de Viena.
- V. „Un urs“, comedie într'un act, jucată de d-nul și d-na Z. Bârsanu.

După teatru: Petrecere cu dans în sala otelului Coroana Ung.“.

Bilete de intrare se capătă în librăria I. E. Țăranu, în cofetăria L. Buschner, și în băcănia Gheorghe Bogdanu din Oravița-rom.

Duminecă la 30. August n.

O excursiune la Anina—Stajerlak—Marilla—Bányavölgy, și altă excursie pe Dunărea de jos până la Turnu-Severin, Băile Herculane.

P. T. oaspeții sînt rugați a se anunța cel-mulț până în 24. August n. la biroul central (la adresa „Oraviciana“) în privința cvartirelor, banchetului, și excursiunilor la cari doresc a lua parte.

Cursurile de vară la Văleni.

(„Neamul Românesc“).

Vorbind despre *originea și vechimea creștinismului la Români*, înșiră păreri referitoare la chestie; astfel legenda cu Sfântul Andrei, că ar fi predicat la noi și ar fi început creștinarea, lucru curios, când Sfântul Andrei moare la anul 70, și poporul românesc nu era format; se poate să fi ajuns cumva și în aceste locuri, ear n'avem niciun indiciu că s'ar fi început creștinarea Dacilor de aici. Puțin întemeiată e și părerea emisă de școala ardeleană, în frunte cu Petru Maior, care susține că dela Roma ne-am creștinat, prin coloniști, pe când, se știe, coloniștii au fost aduși din diferite părți ale imperiului roman. Cade și părerea lui Dimitrie Cantemir, că Împăratul Constantin-cel-Mare, prin veacul al IV-lea, bătând pe popoarele germane de aici, li-ar fi impus creștinismul. Absolut fără bază e și părerea emisă de un istoric rus, care voind a înălța neamul slav, afirmă că Bulgarii ne-ar fi creștinat, pe când lucrul e tocmai întors: noi am influențat pe Bulgarii, în cele religioase, și aceștia primesc creștinismul la anul 864.

Spulberind, cu bune dovezi, aceste păreri greșite, arată calea firească pe care s'a introdus la poporul român creștinismul. Stăruie asupra colonisării Daciei — după Eutropiu — făcută din Împărăția romana. Au venit la noi mai cu seamă coloniști romanizați din peninsula balcanică, din Asia, unde pătrunsesse în mare măsură legea creștină, și, de sigur, între coloniștii ajunși în Dacia, erau creștini; acești creștini, la rândul lor, ajungând în atingere cu păgînii, de bună seamă au făcut cunoscută învățătura lui Hristos. Dar creștini erau între legionarii romani, cari erau de toți peste 20.000. Despre mulți martiri, se știe pozitiv că au fost soldați; așa, de pildă, Sf. Gheorghe și alții mulți, și ciți nu vor fi îndrăznit să-și arate fațș credința creștină, de teamă să nu fie maltratați în chipul cel mai grozav!

Unii tăgăduesc creștinismul în Dacia, supt cuvînt că nu se găsesc inscripții creștine pe morminte. Naiv argument! Cine îndrăznia să facă aceasta atunci când Statul roman nu suferia absolut creștinismul, la cîte miserii s'ar fi expus astfel de îndrăzneți! Ca necesitate logică, reiese că între coloniștii și soldați erau creștini. Aduce și mărturii

istorice; amintește de filosoful martir Iustin (†163), care spune că legea creștină e cunoscută la toate neamurile; apoi Tertulian, care, scriind pela anul 200, înșiră popoarele la care s'a răspîndit creștinismul, între care amintește și pe *Daci*. Chiar să fie puțină exagerare în spusele lui Tertulian, se crede însă hotărît că legea creștină, în cel d'întăiu avînt, s'a întins foarte repede la o mulțime de popoare și în mari depărtări, și, chiar dacă n'a străbătut deodată masele, însă avea reprezentanți la cele mai variate neamuri și în cele mai depărtate țeri.

E sigur, dar, ca *legea creștină datează la poporul nostru de pe vremea Romanilor*; și că *e de fire romanică*, arată și bogăția creștină a limbei noastre, în care, așa-zicînd, toate cuvintele cu însemnare religioasă sînt de origine romană. Ne sprijinește deci și filologia în afirmare.

În *lecția a doua*, pe care o rezumez mai scurt, se dezvoltă întrebarea: *s'a putut susține și dezvoltă creștinismul mai departe în Dacia supt barbari?*

Se iau în revistă împrejurările în care se afla pămîntul nostru în veacul al III-lea și cei următori, cînd Dacia oficial e părăsită și lăsată pradă navărilor barbare de Statul roman. Se susține părerea logică și naturală că poporul în masă a rămas aici și după retragerea oștirii romane și a funcționarilor.

În vremea aceasta, creștinismul se tot întinde în peninsula balcanică, așa că în veacul al III-lea aflăm comunități creștine pe toata linia Dunării, de pildă Nicopole, Adrianopolis (Cernavoda) și altele, ceiace ne dovedește și mulțimea martirilor pentru creștinism supt Dioclețian.

În veacul al IV-lea sînt și *Scaune episcopale* în aceste părți, după creștinismul e declarat la Romani *religie de Stat* de împăratul Constantin. Mărturia întâia despre aceasta e prezența lui Teofil, episcop al Goției, la conciliul din Nicea în anul 325; locuia, probabil, în Tomis (Constanța), fiind peste creștinii de supt Goții din Dacia. Despre Goți se știe pozitiv, în mod istoric chiar, că erau cunoscuți cu legea creștină de prin veacul al III-lea și în cel următor, deși se creștinează prin Ulfila.

Creștinismul din stînga Dunării era mereu cimentat de misionari, cari veniau din peninsula balcanică să întărească și să

răspîndiască credința creștină la noi, ceiace era mai ușor, cu deosebire față de poporul nostru, fiind comunitate de limbă, pe lîngă imediata apropiere de ei. Firește, fiind aici stăpîni pe acel timp Goții, resturile de mărturie vorbesc numai despre ei. Tot așa se susțin și trăiesc străbunii noștri, continuînd a se împrieteni cu creștinismul și supt barbarii Huni, de cari scapă mai ușor, mulțămindu-i cu tribut în naturalii, ori bani, și în ostași pentru război.

Diferite mărturii și episoade istorice inverderează această stare de lucruri.

(Neptun)

Economie.

Cartelul băncilor. Condițiunile stabilite de băncile cartelate din Budapesta au intrat — scrie „Revista Economică“ — în vigoare și au fost comunicate cercurilor interesate prin circulare speciale.

Conform convenției băncilor budapestane etalonul minimal în ramul escontului este cu începere din 10 crt. la:

a) *Rimesse de portofoliu*:

cu scadența sub 45 zile 5/8% peste etalonul oficial.

cu scadența de 45—100 zile 1/2% peste etalonul oficial;

cu scadența dela 101—102 zile 3/8% peste etalonul oficial;

cu scadență peste 120 pe zile 3/4% peste etalonul oficial.

b) *Reescontul instiutelor de bani din provincie.* La reescontul băncilor din provincie etalonul depinde de marimea capitalurilor proprii: capital soc. și rezerve (exclusive fondul de penziune) al singuraticelor institute și este la capital și rezerve:

până la K. 500.000 5/8% peste etalonul oficial;

dela K. 500.001 până la K. 800.000 1/2% peste etalonul oficial;

dela K. 800.001 până la K. 2.000.000 3/8% peste etalonul oficial;

dela K. 2.000.000 în sus 1/4% peste etalonul oficial; la rimesse cu scadență până la 4 luni; afară de aceasta 1% proviziune de circulație în Cont-curent.

c) *Accepte proprii (bianco)* cu scadență până la 92 zile 1 1/4% peste etalonul oficial.

Accepte de ale morilor: 3/4% peste etalonul oficial.

Credite de Cont-curent: 1/2% peste etalonul oficial și 1/2% proviziune.

Cifrele de sus dovedesc, că cartelul băncilor va contribui la scumpirea banilor și anume vor simți efectele lui mai ales băncile cu capi-

Foiță originală.

Impresiunile unui orb la San-Pietro.

(După Giornale d'Italia și Annali di Ottalmologia).

(Fine).

Înclinarea ascendentă a pieții și ascultarea mea din fund mi-au permis de a simți deja din unda sonoră atît treptele cît și baza vestibulului și de a admira astfel toată înălțimea porticelui însuși și a monumentului. Atrăseși atențiunea amicului care mă însoția asupra efectului grandios al acelei înclinări a pieții, și el îmi zise că nu se mai gîndise vreodată la aceasta, și adăugai că cu siguranță, și pentru ochiu, perspectiva trebuia să câștige prin acest neobservat unghi ob-tuz al planului fațadei cu acela al privitorului. Fără îndoială aceasta a fost impresiunea mea despre orizontul sonor; ear cerul, ușor acoperit ceiace modifică unda sonoră subțind-o în sus, dădea un alt efect singular; ca și cum acel colos de edificiu s'ar fi încovoiat la virf maestos asupra noastră. Nu-mi place a poza în artist și cu atît mai puțin în exaltat; dar mărturisesc că a trebuit să mă opresc mult, cuprins de un fel de respect religios, care acum recugetat se aseamănă cu acea reverență, relativ la care se spune că re-

gele Luitprand ajungînd în fața succesoriului lui Petru, a îngenunchiat la cea mai de jos treaptă, și nu s'a ridicat decît la a treia chemare. Ur-cîndu-mă și eu până la baza porticelui, atunci mă întorsei spre a mă asculta, sau permiței-mă să zic, a contempla jos piața, și dincolo cetatea, palpînd de miile sale de rumori confuze și amestecate. Înapoia mea se lărgia magnificul portice și vestibulul larg al bisericii. Dar și soarele îmi face plăcere respirînd pentru un moment nou; sonoritatea vastității se deschise complect și cu totul în limpezirea aerului liber și subțire, peatra mare-lui edificiu, ceva cam nematerial, și brațele deschise ale colonadelor resunau mai puțin rigid și mai plin aruncăturile fluide ale fîntînilor. Atunci eu am simțit mai mult decît dacă aș fi exclamat, cutoatecă sînt străin de darul declamațiunii: Eu sînt deasupra lumii; aceasta este în adevăr terasa sublimă, demnă a fi blagoslovită „urbi et orbi“.

Trecînd înainte prin vestibul, biserica nu mî-a făcut un efect mare la prima intrare. N'am simțit-o așa de vastă cum este, și după ce am atins marele vas de peatră cu apă sfințită, și pe ingerii mari cari tronează deasupra sa, și coloanele, apoi trecînd în lung și în larg până la capete, și dela un braț al crucii la celalalt, și vizitînd capetele spațioase, și auzînd din gura fidelă a amicului descripțiunea enormelor statuii și cande-

labre, ale diferitelor ornamente și decoruri ale altarelor, am admirat înțelepciunea de a armoniza atîta grandoare cu termenii realității obișnuite, măestria supremă a acestei arte, care cu fineță externă a eliminat dela gigantic orce dispozițiune grotescă, însă zisei: aceasta este admirabil, dar nu înalță, acesta nu e templul creștinătății eterne, ci al catolicismului renașterii. *Mihelangelo* n'a făcut apoteoză în peatră a acestui catolicism roman, care se simția pe timpul său și înadins n'a făcut-o, el n'a preparat mausoleul. Dinarii pentru facerea mormîntului părintelui comun al întregului ev mediu, care are acea formă particulară a sentimentului catolic, intrîsecîncununat primei culturii a rasei latine, au fost ultimul tribut al întregii creștinătăți, precum și cauza ocazională a sciziunii sale. Dar cupola, în special văzută de afară și de departe, aceasta nu; ea ajungînd aproape cerul printre monumentele dimprejur ale celor trei feluri de cultură și printre ruinele tuturor timpurilor, și cîmpia desolată, ea este simbolul și apoteoză petrii evanghelice din unghi, asupra căreia dacă cineva zidește, nu va cădea, și dacă discută, nu va fi combătut. Ceiace mî strica bucuria estetică a cupolei, și în special pentru primadată, a fost acel baldachin, care rupe spațul și armonia criptei dedesubt. Orcine știe cît e de discordant pentru esetica ochiului, dar pentru a urechii este o adevărată disperziune a efectului.

taluri proprii mici, în categoria cărora cad și cele mai multe din instituturile noastre de bani.

În legătură cu acestea este de amintit că în cercurile băncilor s'a pornit în țara întreagă o mișcare foarte vie contra cartelului, care va forma unul din obiectele principale ale congresului regnicolar al instituturilor de bani, a căruia convocare va fi pe luna lui Octombrie. Contra cartelului s'au pronunțat și câteva camere comerciale și industriale și se așteaptă în aceasta chestie și mai multe interpelații în sesiunea ce vine a corpurilor legiuitoare. Este de sperat, că sub presiunea opiniei publice, guvernul, care alimentează băncile mari din capitală cu depunerii de stat, se va hotărî la o intervenție.

Institutul „MODEL” de fete

Din Turnu-Severin

subt

Direcțiunea D-nei Maria P. Marinescu

— Licențiată în litere. —

Curs primar, Curs secundar și liceal după programa statutului, Curs facultativ și Grădina de copii.

Pe lângă studiul serios al acestor secțiuni, cea mai mare atențiune se dă limbilor străine (franceza, germana, engleza) și artelor frumoase pianul, muzica vocală, vioara, pictura, desenul, dansul, gimnastica.

Direcțiunea, avînd în vedere mai mult îndrumarea practică, bucătăria, economia casnică și tot ce depinde de menaj.

Localul Institutului satisface toate condițiunile igienice, fiind situat pe Bulevardul Carol și Str. General Manu în 3 mari clădiri, cu camere spațioase, așezate la soare, posedînd curți vaste cu pomi și verdeață.

Personalul instructor și educator este ales numai din profesori titrați de la școlile Statului și din profesoare străine cu titluri academice.

Deși în al 6-lea an de funcționare numai, totuși reputațiunea Institutului este deplin stabilită, judecînd după frumoasele rezultate obținute la examenele de sfîrșit de an, și aceasta mulțumită îngrijirii părintești, instrucțiunii serioase și educațiunii solide, ce se dă fetelor încredințate acestui institut.

Se primesc eleve; interne, semi-interne și externe.

Prețurile covenabile.

Inscrierile încep la 15 August și se fac în orice zi de la 8—12 a. m. și 2—6 p. m.

Cursurile încep regulat la 11 Septembrie.

Prospecte se trimite la cerere.

Direcțoare: Maria P. Marinescu.

Director de studii: P. Marinescu, profesor de matematică la liceul Traian, membru în comisia pedagogică și șeful serviciului Statistic din Ministerul Instrucțiunii.

Reușii mai apoi a găsi un punct de sonoritate favorabilă spre a gusta înălțimea și vastitatea acestei minuni; dar urmași a cere și nu dezist neconținut a face aceasta, ca acel baldachin să fie dus altunde, și aceasta chiar pentru o însemnătate religioasă, care poate fi mult mai frumoasă și mai expresivă.

Am mai auzit și altădată mai în urmă cupola dela S. Pietro, însuflețită de sunetele organelor și de cîntări, apoi de pașii și vocile persoanelor cari se urcau la galerie, dar odată cea mai frumoasă, îmi aduc aminte a o mai fi văzut (care serie are oarecare percepțiune de lumină), iluminată de un soare matinal.

Și tot atunci am mai văzut și piața plină de soare, ce o umplea toată, luminînd oblic din dreapta și făcînd a luci fațada, colonada Vaticanului, și panta piezișă a terenului; și reanimînd obeliscul înalt și apele săritoare ale fîntinilor. Atunci n'am mai simțit ștearsă estetica sunetelor și-mi confirmai, mie și amicului meu, ceiace experimentasem și zisesem deja mai de multeori: Că pentru un orb estetica obicinuită, deși nu este fără atracțiune extraordinară, totuși nu este estetica sa. Aceasta este și va fi totdeauna pentru dînsul ca și frumsețea unei limbi străine; deoarece estetica adevărată și proprie orbilor este în mu-

CRONICA.

Toți doritorii de a participa la excursia pe Dunărea de jos, până la Turnu-Severin—Herkulesbad), să-și scoată dela primărie descrierea personală, în care au să fie induse și persoanele însoțitoare (membri de familie) cerîndu-și, prin protopretore, ori deadreptul, pașaport de trecerea graniței pe 8 zile, dela vicecomitele comitatului, avînd a solvi 2 cor. pentru timbru.*

Cei din comitatul nostru Caraș-Severin, pot trimite descrierile personale la dl adv. Dr. Cornel Jurca la Lugoj, avînd a trimite pentru timbru și porto, peste tot 2 cor. și 40 fileri.

Plecarea din Oravița e fixată pe Duminecă dimineața în 30 l. c. la 7 ore dimineața, cînd pornesc deodată și trenul personal către Baziaș, de unde se ia vaporul spre Orșova—Turnu-Severin, și după 5 minute pleacă trenul de munte spre Anina—Stajerlak. Excursionistii vor fi însoțiți și într-o parte și în alta de mai mulți Orăvițeni.

*) Rugăm reproducerea în celelalte ziare ale noastre.

Rugăm și pe calea asta țărănimea din jurul Orăviții să participe în număr corespunzător la sedința festivă, ce se începe la ceasul 10^{1/2}, după liturghie, în Grădina de tir. Frunțașii din satele noastre vestite își vor cunoaște datorial!

Rugăm Onorații oaspeți, să plece din toate părțile astfel, ca să poată sosi aici Joi seara la 8^{1/2} ore, cînd se va face și primirea oficială, deoarece la sosirea celui alt tren, de după mezul nopții, ar fi foarte anevoioasă plasarea în cortelele private.

Participanții sînt rugați a se însinua la vreme, altcum nu pot reflecta la cortele.

Facem apel la brații noștri Români din Valea Carașului să se înscrie cît de mulți membri ai Societății pentru fond de teatru rom. care urmărește un scop atît de nobil: educația culturală a poporului românesc!

Bursierul Societății, simpaticul artist Aurel Bănuț, se află între noi; așteptăm sosirea și a celorlalți artiști.

Ni-se anunță și oaspeți din România.

Ilustrul nostru prietin și colaborator, medic locotenent-colonelul Dr. Gheorghe Craini-

zică și în poezie într'atîta, încît pentru alții ea este în arta plastică și reprezentativă, și mai este apoi în filozofie, și în cele mai suave plăceri morale într'atîta încît pentru alții ea este în muzică și în poezie.

Dr. Gh. Crăniceanu.

Popa și hoțul.

(Din popor).

Eată-î vorba aruncată: popa se 'ntorcea odată din satul Fără-de-poști, unde 'ngropase doi morți.

Și cum venia el prin pădure, mirosînd la fragi și mure, dintr'odată pofta-î vine să vorbiască el cu sine:

— No, dar cum nu-î bine popă? Dela doi morți, opt zloți; în traistă colac cu lumină, și 'n burtă curechi cu slănină! Și cum găti vorba, un hoț îi iese 'n drum.

— Sta! în loc, părinte, adă tu încoaci cei opt zloți dela doi morți, și colacul cu lumina, că destul îți este și curechiul cu slănină!

Și-a scos popa zloții, scos, și colacul cel frumos, și lumina cea de ceară, și le-a dat lui perdevară. Ear pe urmă a oftat:

— Cu gura v'am căpătat,
Cu gura earăși v'am dat...

Don Ramiro.

ce anu, vestitul oculist din Bîrlad (România) petrece între noi până Duminecă la 30. a curentei; domicilează în casa Nr. 895 Ogașul Bra-dului.

Comitetul Societății pentru fond de teatru rom. a angageat pe d-nul Aurel P. Bănuț, în baza dispozițiilor „Planului de acțiune” Cap. II. și a hotărîrilor aduse în privința aceasta în adunarea generală din Sibiu, ca funcționar al Societății cu titlul: „Director artistic”, începînd cu 1. Septembrie st. n. a. c.

Duminecă seara la 6 ore a bătut peatra (grindina) în hotarul Comoriștei, făcînd mari daune mai ales viilor. Apele mari au intrat până și în casele oamenilor. Cauza e că: întreprinzătorii dela linia ferată, nu au făcut poduri destul de mari pentru scurgerea apei.

Intrebăm înc'odată: nu se găsește nimeni în Oravița, care să ia în mîni afacerea apeductului și îmbunătățirea luminației? Max Reichmuth, șeful întreprinderii „Sistemul Francke” die Viena, a oferit soluții, cari ar fi păcat să nu fie luate în seamă.

Un vizitator din stațiunea de vilegiatură „Bányavölgy” se vaită că într'o prăvălie din localitate a cumpărat un cigaret patent Dr. Koch cu preț dublu.

Atragem atenția îngrijitorilor de sănătatea publică: să ridice barem în centrul orașului nostru 1—2 privade publice, ca să se curme odată priveriștea demoralizătoare, ce nî-o prezintă mereu trecătorii, cari neavînd unde să se ascundă, se pun pela colțul caselor.

Proprietarii jăturilor din teatru își pot anunța menținerea locurilor până la 26. curent seara la 8 ore.

Marelu proprietar G. Brebanu din Ghilad i-s'au furat 2 cai din herghelie.

Pretorele Dr. Geza Stoiacovicî din Bozovicî a organizat acolo o societate de pompieri, în folosul căreia s'a arangeat și o petrecere cu dans, dela care a ramas un venit net de 800 cor.

Toți acei domni membri și oaspeți, cari participă la festivitățile adunări generale ale „Reuniunii învățătorilor rom. dela școalele confesionale gr. or. din dieceza Caransebeșului”, care se va ține în 31 August și 1 Septembrie calend. vechi a. c. în Caransebeș, și reflectează la cvartir grătuit, sînt rugați să se anunțe președintelui comitetului aranjator, P. O. Domn Protopresbiter Andrei Ghidiu, până în 25 August st. v. a. c.

Insinuărilor făcute după acest termin nu li-se vor mai putea satisface. Comitetul.

Mașină de sburat. Pictorul Ioan Stoica din Ormîndea, după un studiu de peste 30 de ani, a rezolvat problema mașinei de sburat, și încă înainte de 8 ani a construit un model, care, însă, din lipsa de mijloace materiale va trebui să mai aștepte mult timp, până va putea împlini dorința acelora cari voiesc să se întrecă în zbor cu paserile.

Societatea agronomică a comitatului Caraș-Severin arangează o excursie la expoziția economică din Gyöngyös. Doritorii de a lua parte au să se anunțe la secretariatul Societății până la 31. I. c.

Revista ilustrată „Familia Română” apare în fiecare săptămînă cu un bogat cuprins literar și distractiv (Sfaturi, Curierul Modei, Gîciturii).

Abonații noui pot primi toate numerele dela început. Abonamentul 10 cor. pe un an. Adresa: *Budapesta*, V. Strada Csáky 23.

De vinzare: 2 Acții dela „Albina” emisiunea I. și II., 5 Acții dela „Silvania” emisiunea I. — A se întreba la administrația foii „Progresul”.

Brutăria, cu toate recvizitele aparținătoare, a proprietarei Terezia Hartmann Nr. 229 din Sasca mont. se vinde din mină liberă. Informațiunii la Vasile Buda senior în Szászabánya.

Redactor responsabil: Alexandru Purgariu.

Editor-proprietar: Gheorghe Jianu.

3969 sz. tlkvi 1908.

Arverési hirdetmény kivonat.

Az oravicabányai kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Oraviciana r. t. végrehajthatónak Kurják sz. Herzsa Magdolna végrehajtást szenvedő elleni 1000 korona tőke követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az oravicabányai kir. járásbíróóság területén fekvő Krassova községi 308 sz. tjkvben özv. Kurják sz. Herzsa Magdolna nevént irt A. I. 341/a hrsz. 3564/b/2, 4054/b, 4059/b, 4076/b, 4079/b, 4824/b, 5351/b, 4053/c/2 és elhez tartozó 2/2040-ed erdő-részre 565 kor., † 4056/a hrsz. részletre 4 kor. 2. a krassovai 1532 sz. tjkvben 1/2 részben a nem adós Herzsa Marku és 1/2 részben az adós Herzsa sz. Kurják Magdolna nevént irt A. I. 3306, hrsz. egész részletre 10 kor., 3. a krassovai 1535 sz. tjkvben 2/4 részben a nem adós Herzsa Marku, 1/4 részben a nem adós Udovicza Marka és 1/4 részben az adós Herzsa férj. Kurják Magdolna nevént irt A. † 2809 hrsz. egész részletre 12 kor. kikiáltási áron az árverést elrendelte azzal, hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1908. évi szeptember hó 1-ső napjának** d. e. 11 órakor Krassova községében megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsáránka 10%-át vagyis 56 korona 50 fill. 40 fill., 1 kor. és 1 kor. 29 fillért készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez bánatpénz gyanánt letenni, vagy annak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kiadta az oravicabányai kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság 1908. évi június hó 7-ik napján.

Kerekes, kir. aljbíró.

4244/908 tlkvi szám.

Arverési hirdetményi kivonat.

Az oravicabányai kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Orza Karolin végrehajthatónak Sterian Konstantin végretást szenvedő elleni végrehajtási ügyében az oravicabányai kir. járásbíróóság területén fekvő Románoravicza községi 659 sz. tjkvben 1/2 részben Sterian Konstantin 1/2 részben pedig Orza Katalin nevént irt A. I. 73 hrsz. 64 öisz. egész belső-ségre 810 kor. kikiáltási áron az árverést elrendelte azzal, hogy a fentebb megjelölt ingatlan az **1908. évi szeptember hó 14-ik napjának** d. u. 3 órakor Románoravicza községében megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 80 korona 10 fillért készpénzben vagy az 1881. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez bánatpénz gyanánt letenni, vagy annak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kiadta az oravicabányai kir. járásbíróóság mint tlkvi hatóság 1908. évi június hó 15-én.

Kerekes, kir. aljbíró.

4903 szám tlkvi 1908.

Arverési hirdetményi kivonat.

Az oravicabányai kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Oraviciana r.-t. végrehajthatónak Penda Ákim végrehajtást szenvedő elleni 84 korona tőke követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az oravicabányai kir. járásbíróóság területén fekvő Komoristye községi 22 sz. tjkvben A. I. 1061/a, 1251, 2037 és 2552 hrsz. a. foglalt ingatlanból az adós Penda Akim nevént irt 1/2 részére 339 korona, továbbé a komoristyei

257 sz. tjkvben 3/6 részben a nem adós Penda Mária 1/6 - 1/6 részben a nem adós Penda Ioszim és kisk. Penda Jova és 1/6 részben az adós Penda Akim nevént irt A. † 1767/a hrsz. egész részletre 369 kor. kikiáltási áron az árverést elrendelte azzal, hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1908. évi október hó 12-ik napján** d. e. 11 órakor Komoristye községében megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áronul is el fog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 33 k. 9 f. és 36 k. 90 f. készpénzben vagy az 1881. t.-cz. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez bánatpénz gyanánt letenni, vagy annak a bíróságnál az előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kiadta az oravicabányai kir. járásbíróóság mint tlkvi hatóság 1908. évi július hó 24-án.

Kerekes, kir. aljbíró.

Cine dorește să facă o călătorie de plăcere ieftină, bună și iute

în 6 zile
la America

(Statele unite, Canada și Argentina), acela
să ceară îndrumări în românește dela

Falk și Comp.

(secția românească)

Hamburg

Strada Raboisen 30.

26-26

"ORAVICIANA"

SOCIETATE PE ACȚII

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII

— ORAVIȚA. —

Capital social	Cor. 550.000
Fonduri	„ 280.000
Depunerii spre fructificare	„ 1,840.000

Giroconto la Banca austro-ungară. — Ceconto la Cassa de păstrare poștală Nr. 15.625. — Telefon Nr. 29.

Escomptează cambii, acoardă împrumuturi hipotecare și personale deocamdată cu 8% netto.

Primește depunerii spre fructificare cu 4½% (dela 10.000 cor. însus 5%), respective după tocmeală.

☛ Darea o plătește institutul. ☚

☛ Răscumpără gratuit orice fel de cuponi și îndeplinește tot soiul de afaceri de bancă. ☚